

Kuntien ilmastosuunnitelma- velvoitteen poistaminen

Ympäristövaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle ilmastolain muuttamisesta
(HE 151/2024 vp)

Pauliina Jalonen, Kuntaliitto @jalonpa

Poukkoileva lainsäädäntö heikentää ilmastopolitiikan ennakoitavuutta

- Ilmastomuutoksen hillintä sekä siihen sopeutuminen ovat kunnissa työtä, joka jatkuu yli hallituskausien. Kunnat tarvitsevat ilmastotyöhönsä työrauhan, tämä tarkoittaa pitkäjänteisyyttä ja ennakoitavuutta ilmastopoliittiseen toimintaympäristöön.
- Lisäksi kunnilla tulee olla näkymä siitä, että valtio on luotettava yhteistyökumppani ja kuntien ilmastotyön arvostaja ja tukija.
- Kuntien ilmastosuunnitelmalla merkitystä erityisesti ilmastopolitiikan hyväksyttävyyden ja priorisoinnin työkaluna.

Velvoitteen kumoaminen vaikuttaa erityisesti pieniin kuntiin

- Kuntaliiton toteuttaman Kuntien ilmastokyselyn (2024) vastauksissa todettiin, että ilmastosuunnitelmavelvoite nosti ilmastotyön tärkeyttä kunnassa ja mahdollisti siihen paremmat resurssit.
- Kuntaliitto piti hyvänä valtion myöntämää rahallista avustusta, jota kuntien oli mahdollista hakea ilmastosuunnitelmien laatimistyöhön. Velvoite on mahdollistanut useiden pienten ja keskisuurten kuntien ilmastosuunnitelmien valmistelun. Yhden vuoden aikana 62 kuntaa sai avustusta.
- Jotkin kunnat kokevat, ettei kuntien tasa-arvoinen kohtelu toteudu, koska kaikki eivät ehtineet saada ympäristöministeriön rahoitusta.

Valtion ja kunnan kumppanuuden fokukseen ilmastopolitiikan toimeenpano

- Suomalaisista 90% asuu kunnassa, jolla oma ilmastotavoite. Kuntaliiton selvitykseen (2024) vastanneista 80 % kunnista oli joko valmis tai valmisteilla oleva ilmastosuunnitelma.
- Ilmastopolitiikan toimeenpanon oltava valtion ja kuntien ilmastokumppanuuden keskiössä. Esimerkkejä tällaisesta kumppanuudesta ovat mm. kunta-alan energiatehokkuussopimus sekä isojen kaupunkien kanssa laaditut MAL-sopimukset.
- Suomen ympäristökeskuksen ylläpitämä päästötietopalvelu mahdollistaa kuntien päästöseurannan kustannustehokkaasti. Suomen ympäristökeskukselle on varattava resurssit ja määräraha päästötietopalvelun ylläpitämiseksi ja kehittämiseksi.

Kiitos.

Pauliina Jalonen

050-501 8602

Pauliina.jalonen@kuntaliitto.fi

@jalonpa

www.kuntaliitto.fi